

Haridusministeeriumi Teataja

AMETLIK AJAKIRI.

Ilmub tarviduse järgi, umbes 20 vihikut aastas. Toimetuse asukoht ja aadress:
Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telefon 453-49.

Nr. 5.	22. aprillil 1936.	Nr. 5.
--------	--------------------	--------

Tööstuskooli lõpetajate meistri kutse omandamise korraldus.

Haridusmin. koolivalitsuse 1936. a. 1. aprilli ringkiri nr. 33067 metsapäevade korraldamise asjas.

Haridusministeeriumi 1936. a. 1. aprilli ringkiri nr. 342 üleriikliku emadepäeva korraldamise asjas.

Haridusministeeriumi 1936. a. 16. aprilli ringkiri nr. 384 nimede eestitamise asjas.

Haridusmin. koolivalitsuse 1936. a. 20. aprilli ringkiri nr. 395 võõrapärastele nimedele korraldatava rünnakpäeva asjas.

Haridusministeeriumi 1936. a. 22. aprilli ringkiri nr. 12. Juurdluste toimetamise juhendite maksvuse kaotamise asjas.

AMETLIK OSA.

Tööstuskooli lõpetajate meistri kutse omandamise korraldus.

RT 27 — 1936, 172.

Antud Haridus- ja sotsiaalministri poolt kokkuleppel Majandusministeeriumiga.

Alus: Tööstuslikkude koolide seaduse § 41 (RT 1 — 1926).

§ 1. Tööstuslikkude koolide seaduse muutmise seaduse § 15 (RT 59 — 1935) ettenähtud kursuse kestusega tööstuskooli lõpetajad, kes omandanud õppinud töölise, ehituskümniku või õppinud majapidaja kutse, võivad omandada meistri kutse tööstuskooli juures moodustatud eksamikomisjonis.

Haridus- ja sotsiaalministri otsusel võib anda sama õiguse ka vähemalt kolmeaastase kursusega õppetöökojale, kes omab õiguse õpilaste suhtes.

§ 2. Eksamikomisjoni kuuluvad: kooli juhataja, juhataja abi (kus ta olemas), vastava ala tööoskuse ja teoreetiliste ainete õppe-

jõud, kooli hoolekogu esindaja või hoolekogu puudumisel kooli ülalpidaja esindaja, vastava maa- või linnakoolivalitsuse esindaja, vastava ametiala tööstuse ettevõtjate koondise esindaja, kui koondis kohal olemas. Kui kooli ülalpidajaks on maa- või linnavalitsus, siis ei kuulu komisjoni eraldi kooli ülalpidaja esindaja peale maa- või linnakoolivalitsuse esindaja.

Eksamikomisjoni juhatajaks on koolijuhataja.

§ 3. Eksamid korraldatakse kord igal aastal — ajajärgus 16. september — 15. juuni. Eksami lähema tähtaja määrab kooli juhataja.

§ 4. Meistri eksami tähtajast kuulutab eksamikomisjoni juhataja selles ajalehes, mis on määratud kuulutamiseks õppejõudude kohtade üle.

§ 5. Tööstuskooli lõpetaja, kes soovib omandada meistri kutse tööstuskooli juures moodustatud eksamikomisjonis, peab omama õppinud töölise, ehituskümniku või õppinud majapidaja kutset, vähemalt 25 aasta vanust ja peab olema töötanud pärast tööstuskooli lõpetamist omal erialal heade tagajärgedega vähemalt 5 aastat.

§ 6. Avaldises eksamile minna soovimise kohta tuuakse kutsetaotleja ees- ja perekonnanimi, sündimise aeg, tööala, tööstuskooli nimi ja tööstuskooli kursuse lõpetamise aasta. Avaldisele lisandatakse tööstuskooli lõputunnistus ning õppinud töölise tunnistus (kui viimane ei sisaldu lõputunnistuses) ja kutsealalise tegevuse kohta tõendused, millistest nähtuks selle tegevuse kestus, laad ja hinnang. Avaldis tuleb esitada vähemalt neli nädalat enne eksami algust, milline teatatakse kooli juhataja poolt kutse taotlejale 1. septembriks avaldatud soovi põhjal. Kui töötamisettevõttelt või asutiselt ei ole võimalik saada hinnangut või kui töötamine on teostunud iseseisvalt, siis annab kool hinnangu kogutud andmete põhjal.

§ 7. Eksamikomisjon on otsusevõimne, kui koos on komisjoni juhataja, vastava tööala kaks õppejõudu, vastava teoreetilise aine õpetaja ja kohaliku koolivalitsuse esindaja. Kui koolil ei ole kaht vastava tööala õppejõudu, kutsutakse teine õppejõud või eriasjatundja väljastpoolt kohaliku koolivalitsuse teadmisel.

§ 8. Meistri kutse taotlejale määratakse komisjoni poolt katsetöö ja selle valmistamise tähtaeg iseseisvaks valmistamiseks eksamikomisjoni üldjuhtimisel, kui selline töö vastava kutseala tegevuse laadilt võimalik; töö valmistatakse kooli töökojas või klassis või komisjoni poolt määratud ettevõttes, kusjuures kooli juhataja, vastava ettevõtte juhataja või komisjoni poolt määratud liikmed valvavad selle järele, et töö valmistatakse iseseisvalt. Iseseisvate tööde üldine ulatus määratakse komisjoni poolt Meistrite, õppinud tööliste ja tööstuseõpilaste seaduse § 7 (RT 60 — 1935) ettenähtud eksamikavade piirides, kusjuures tööstuslike tööalade nimetused tuleb võtta kooskõlas tööstusliku kutseoskuse nõukogu poolt avaldatud tööalade nimekirjadega.

Meistri eksam majapidamise oskuse alal teostub koolis maksval olevate õppekavade süvendatud ja laiendatud ulatuses, kusjuures kolme- ja nelja-aastase kursusega koolis võib viia tööala nimetus kooskõlla tööstusliku kutseoskuse nõukogu poolt avaldatud tööalade nimekirjas vastava tööala nimetusega.

§ 9. Kui paragrahv 8-ndas nimetatud pikemaajalist katsetööd tööala laadilt ei ole võimalik anda, siis määratakse lühiaegsed katsetööd eksamikomisjoni ees. Lühiaegse katsetöö võib määrata ka lisaks esimeses lõigus nimetatud pikemaajalisele katsetööle.

§ 10. Igale katsetööle lisaks määratakse eksam töövõtete alal eksamikomisjoni ees — ühes seletuste andmisega nii katsetöö (katsetööde) kui töövõtete kohta.

§ 11. Üldiselt määratakse meistri kutsetaotleja katsetöö laiemas ja sügavamas ulatuses kui õppinud töölise kutse taotlejale, kusjuures katsetöö hindamisel pööratakse eriline tähelepanu tööpuhtusele, kalkulatsioonile ja seal, kus see vastavalt tööalale tarviline, joonestuste ning joonistuste täitmisele. Ühenduses katsetöö täitmise seletusega esitatakse küsimusi käitisõpetusest (tööstusettevõtte asutamine, korraldamine ja juhtimine, tööstuse seadused, tööstuslik tervishoid, töö ja töökaitse) ja korraldatakse eksam arve ning raamatupidamisest.

§ 12. Eksamikomisjonil on Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakonna loal õigus võtta eksami tulemustena arvesse kauaaegset, meistriametile vastavat tegevust omal erialal, samuti ka vastava tööala oskuse õppejõuks olemist kutselises õppeasutises — kas täielise eksami või osa eksami asemel. Erandina võib Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakonna loal võtta arvesse ka muil juhtudel väljaspool eksami tehtud suureulatusliku praktilise töö täitmist, millega komisjon tutvub kohal; sellisel korral jäävad nõudmised eksami muis osades igal juhul maksvaiks.

§ 13. Kui eksami õiendaja tööala sisaldub tööstusliku kutseoskuse nõukogu poolt välja kuulutatud Meistrite, õppinud tööliste ja tööstuseõpilaste seaduse alla arvatud tööalade nimekirjas, aga omab selle juures õppinud töölise kutsetunnistuse järgi laiemat nimetust, siis tuleb meistri kutsetunnistuses märkida see nimekirjas toodud tööala, mille alal on möödunud peasa oma eriala tegevusest õppinud töölise ja meistri eksami õiendamise vahel, chituse alal võib selle juures ühendada ehituspuusepa ja müürisepa tööala, kui erialaline tegevus on möödunud mõlemal tööalal.

§ 14. Eksamikomisjoni protokollile kirjutavad alla kõik vastaval koosolekul olnud eksamikomisjoni liikmed.

§ 15. Eksami tulemused hinnatakse viies astmes: väga hea, hea, rahuldav, puudulik, nõrk. Kutsetunnistusele ei märgita hindamisi ega nende kokkuvõtet.

§ 16. Meistri kutsetunnistus kirjutatakse alla kooli juhataja kui eksamikomisjoni juhataja, vähemalt kahe eksamikomisjoni liikme ja kooliõppenõukogu sekretäri poolt. Tunnistused nummerdatakse omaette järjekorras ja antakse saajale allkirja vastu. Tunnistuse üks eksemplar jääb vastava tööstuskooli asjade juurde ja hoitakse alal kooli juures.

§ 17. Protokolli ja tunnistuste vormid annab Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kutseoskuse osakond.

§ 18. Kutse taotleja, kes ei ole suutnud rahuldada eksamit, võib ilmuda eksamile uuesti pärast ajavahemikku, mille määrab eksamikomisjon. Kutsetaotlejale, kes on rahuldanud eksami suulises või kirjalikus osas, võib määrata järeleksami üheaastases ajavahemikus.

§ 19. Tööstuskooli lõpetajale jääb vabadus minna meistri kutseomandamise otstarbel eksamile kas käesoleva korralduse või Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse § 6 (RT 60 — 1935) põhjal.

§ 20. Käesolev korraldus hakkab maksma avaldamisega.

Tallinnas, 19. märtsil 1936. Nr. 6497.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 1. aprilli ringkiri nr. 33067 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvaste kultuurivalitsustele ja koolide juhatajaile metsapäevade korraldamise asjas.

Metsanduse osatähtsuse tõus meie rahvamajanduses kohustab meid pöörama sellele järjest suuremat tähelepanu. Et levitada rahva seas arusaamist metsast kui rahva põhikapitalist ja kui maastiku elustajast ning ilust, on Eesti Metsaühingute Liit ühes teiste asjaosaliste asutustega korraldanud viimaseil aastail kevaditi üle riigi metsapäevi, mis on annud häid tulemusi. Seepärast korraldatakse ka käesoleval kevadel maikuu kestel üle riigi metsapäevi, millel rõhutatakse esmajoones metsa asutamist metsavaestesse rajoonidesse, mälestusmärkide ja teeäärte kaunistamist ning majapidamisele vajalikkude tarbepuude kasvatamist.

Kuna koolid on möödunud aastail elavalt ja rõõmsa tahtega võtnud osa metsapäevadest ning noorte kaasabil on levitatud häid mõtteid metsanduse alal, millist kaasabi väga hindab Eesti Metsaühingute Liit, siis Haridusministeeriumi Koolivalitsus palub koolijuhatajaid ka käesoleval aastal korraldada koolides metsapäevi, silmas pidades Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1928 a. 17. aprilli

nr. 24325 ringkirjas antud juhatusi. Et aga õpilased oleksid metsapäevaks hästi ette valmistatud, soovitab ministeeriumi Koolivalitsus korraldada vanemate klasside õpilastele aprillikuu lõpul metsatunde, kutsudes tarbekorral nendele tundidele refereerima kohalikke metsaametnikke — eriteadlasi.

Kuna kooli ja kohalikkude ühiskondlikkude asutuste ümbrus paljudes kohtades jätab soovida, siis Haridusministeeriumi Koolivalitsus ka käesoleval aastal teeb koolidele eriliseks ülesandeks kasutada metsapäevi: 1) koolimaja ümbruse kaunistamiseks puude ja põõsastega vastavalt selleks koostatud kavadele, 2) ilu- ja tarbepuudest puhkeparkide asutamiseks koolide juurde, 3) teede ja tee ligidal asuvate asulate, rahvamajade ja teiste ühiskondlikkude asutuste, mälestusmärkide ja spordiplatside kaunistamiseks.

Ka tuleb koolidel metsapäeval korraldada õppekäike metsadesse ja tutvustada seal õpilasi metsa eluga, eriti metsa külvi- ja istutustöödega.

Direktor P. Mägraken.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridusministeeriumi 1936 a. 16. aprilli ringkiri nr. 342 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja koolijuhatajaile üleriikliku emadepäeva korraldamise asjas.

Eelmiste aastate eeskujul korraldatakse s. a. 10. mail üleriiklik emadepäev. Sellest teatades Haridusministeerium palub kõiki koole tähendatud päeval korraldada emadepäeva aktused Üleriikliku emadepäeva komitee poolt koolidele juba kättesaadetud kava — vihiku kohaselt ja sel päeval koolides teisi ettevõtteid mitte korraldada ega lubada. Päevale paremini ettevalmistumise otstarbel tuleks õpilasi juba enne 10. maid tutvustada emadepäeva mõttega, et laste kaudu kõigi emade kodudes 10. mai oleks ilu- ja emarmastusepäevaks. Sel päeval lapsed võiksid kaunistada kodud lillede- ja rahvuslippudega, annetada emadele lilli ja teisi jõukohaseid kingitusi.

On soovitav, et emadepäeva mõtte edasikandmine oma vanematele ja kodudele laste poolt koolitegelaste kaasabil kõigiti õnnestuks ja et see päev meil kujuneks tõeliseks emaning vanemate austuseks. Ema- ja vanemate austus aga on meie perekonnaõnne aluseid ja seega meie rahva tuleviku kindlustuse eeldusi.

Haridusministri k. t. O. Kask.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi 1936 a. 16. aprilli ringkiri nr. 384 ministeeriumile alluvatele riigiasutustele, maa- ning linna- koolivalitsustele, koolinõunikkudele ja kõigi koolide juhata- jale nimede eestistamise asjas.

Haridusministeerium avaldab ühes käesolevaga Nimede Eestis- tamise Liidu üleskutse nimede eestistamise asjas.

Kuna nimede eestistamine on kahtlemata tähtis rahvuslik ülesanne ja aktsioon, mis ka nimetuse suhtes püüab kooskõlastada igat rahvuslikult mõtlevat ning tundvat eestlast ta sisemise meel- susega ning anda kogu eesti elanikkonnale välispidiselt eestilisemat ilmet, siis soovib Haridusministeerium omalt poolt, et kõik need temale alluvad ametnikud ja õppejõud, kel veel ei ole eestipärast nime, eskuju-andvalt toetaksid seda aktsiooni sellega, et asendavad oma praegused nimed eestipärasematega, ja samuti need, kel juba on eestipärane nimi, õhutaksid teisi seda omandama. Niisugune nime muutus on üks rahvusliku meelsuse ja rahvusliku kasvatusel konkreetsed väljendusi.

Haridusministri k. t. O. Kask.

Teaduse- ja kunstiosakonna direktor K. Koljo.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Nimede Eestistamise Liit

Nimede Eestistamise Liidul on au Teie lahkete tähelepanu juhtida järgnevale.

Aasta tagasi algatatud nimede eestistamise aktsioon on paisunud suureks rahvuskultuuriliseks liikumiseks, mis on tunginud kõige laiematesse ringkondadesse nii linnas kui ka maal.

Möödunud aasta jooksul on vabanenud võõrnimest 35.000 eestlast. On kindel, et käesoleval aastal see arv vähemalt kahekordistub. Kuid siiski jääb veel rohkesti eestlasi, kel on võõra- pärased perekonnanimed.

Arvestades nimede eestistamise aktsiooni rahvuspoliitilist täht- sust on vajalik, et aktsioon saavutaks oma eesmärgi võimalikult kiiremini.

Eriti peaks aktsiooniga võimalikult kiiremini ühinema meie riigi ja omavalitsuste ja riiklikkude ettevõtete ametnikkond. On ju ametnikel kõige enam kokkupuutumist kõige mitmekesisemate ringkondadega. Teiseks on meie ametnikkond alati näidanud end riigikodanike teadlikuma osana. Seepärast on arusaadav, kui laie- mad ringkonnad ootavad eskuju meie ametnikkonnalt.

Seda eskuju peaksid andma kõigepealt ametkondade juhtivad jõud, kellel on veel võõrapärased nimed. Selleks kohustab neid

teadlikkus nimede eestistamise aktsiooni rahvuslikust ja riiklikust tähtsusest, veel rohkem aga nende ametialaline seisukoht ja see asjaolu, et nende perekonnanime võõrapärasus on avalikkusele kõige silmatorkavam. Nende nimede eestistamine on eeskujuga mõttes määrava tähtsusega.

Nimede Eestistamise Liit pöördub käesolevaga Teie poole, paludes Teie kaasabi nimede eestistamise kiirustamiseks riigi- ja omavalitsuste teenistuses olevate võõrapärase perekonnanimedega ametnikkude juures. Selleks palume Teie ametkonna võõrapärase perekonnanimedega ametnikele teatavaks teha Nimede Eestistamise Liidu tõsine soov, et nad kõik juba lähemal ajal ühineksid eestlaste perekonnanimedega ja rahvuse kooskõlastamise liikumisega ja oma mõjuka eeskujuga nimede eestistamise aktsiooni lõplikuks eduks kaasa aitaksid.

Kõigis nimede eestistamisse puutuvais küsimusis antakse lähemat informatsiooni ja keeelist nõu (ka kirjalikult) Nimede Eestistamise Keskbüroos, Tallinn, Vene t. 23, kõnetr. 467-04.

Teie lahkete vastutulekut lootes,
austavalt

Nimede Eestistamise Liidu keskjuhatuse nimel:

Esimees J. Soots.

Abiesimees Joh. Aavik.

Keskbüroo juhataja Ed. Salurand.

Tallinnas, 25. märtsil 1936 a.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 20. aprilli ringkiri nr. 395 maa- ning linnakoolivalitsustele, koolinõunikudele ja kõikide koolide juhatajaile võõrapärasele nimedele korraldatava rünnakpäeva asjas.

Nimede Eestistamise Liit korraldab pühapäeval 3. mail s. a. üleriikliku rünnakpäeva võõrapärasele nimele. Sel päeval korraldatakse kõikides valdades nimede eestistamiseks selgituskoosolekuid, juhitakse kirikutes tähelepanu nimede eestistamise rahvuskultuurilisele tähtsusele ja peetakse võõrapärase nime üle seltskondlik kohus, mis antakse edasi raadio kaudu.

Haridusministeeriumi Koolivalitsus palub koolijuhatajaid laupäeval 2. mail kõikides koolides juhtida tähelepanu 3. mai rünnakpäevale ja selgitada noortele perekonnanimedega eestistamise suurt rahvuslikku ja riiklikku tähtsust.

Direktor P. Mägraken.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridusministeeriumi 1936. a. 22 aprilli ringkiri nr. 12 ministeeriumile alluvatele riigiasutistele, maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele, koolinõunikudele ja koolide juhatajaile Juurdluste toimetamise juhendite maksvuse kaotamise asjas.

Haridusministeerium teatab Teile, et kuna 1936. a. 1. aprillist hakkas maksma Administratiivmenetluse seadus (RT 4 — 1936), mis on maksev ka õppeasutiste ja õppejõudude suhes ja sisaldab eeskirju ka juurdluste toimetamise alal, siis tuleb juurdluste toimetamisel kohaldada selle seaduse eeskirju ning ministeeriumi poolt maksmapandud Juurdluste toimetamise juhendid ei ole enam kohaldatavad.

Seepärast on ministeerium otsustanud tunnustada maksvuse- tuks Juurdluste toimetamise juhendid (HSMT 5 — 1932) ja Juurdluste toimetamise juhendite täienduse (HSMT 1 — 1933).

Haridusministri k. t. O. Kask.

Kantselei direktor A. Kurvits.

Vastutav toimetaja A. Kurvits.
Valjaandja: Haridusministeerium.

Riigi trükikoja trükk.
Tallinn, Niine t. 11.